

مننژیت، عفونت و التهاب پرده های مغزی و مایع مغزی - نخاعی می باشد که دور مغز و نخاع را احاطه کرده اند.

علائم این بیماری چیست؟

در خیلی از موارد علائم اولیه مننژیت با آنفولانزا اشتباه گرفته

می شود. با این وجود، شایعترین علائم این بیماری:

- تب بالا
- سردرد بسیار شدید
- نهوع و استفراغ همراه با سردرد
- گیجی
- تشنج
- بی خوابی و یا سخت از خواب بیدار شدن
- گردن سفت و کم حرکت
- حساسیت به نور و صدا
- کاهش تمایل به خوردن و نوشیدن

علائم آن در نوزادان چگونه است؟

گریه مداوم، بطور غیر طبیعی خواب آلوده بودن و یا بی قرار بودن و کاهش میل به غذا، گاهی ملاحظه نوزاد برجسته می شود. یک علامت خیلی دیررس قرار گرفتن بدن در یک حالت اسپاسم ولی نه بصورت انقباض بلکه در حالت کشیدگی کامل عضلات می باشد.

انواع مننژیت کدامند؟

۱- مننژیت باکتریال : این نوع مننژیت علائم وخیم تری نسبت به سایر انواع مننژیت دارد ولی در صورت تشخیص سریع و درمان با آنتی بیوتیک، کاملاً درمان پذیر بوده و از وقوع عوارض آن جلوگیری می شود. شایعترین راه

ورود باکتری به پرده های مغز و درگیر شدن آن، ورود باکتری به جریان خون بوده و از طریق جریان خون به پرده های مغز و مایع مغزی - نخاعی است. علاوه بر مسیر جریان خون، بعضی از موارد مننژیت در اثر تهاجم مستقیم باکتری به پرده های مغز ایجاد می شوند، که معمولاً از طریق عفونت گوش یا سینوس و یا از طریق شکستگی در جمجمه، باکتری خود را به پرده های مغزی می رساند.

۲- مننژیت ویروسی : مننژیت های ویروسی معمولاً خفیف بوده و دوره بیماری آنها مدت ۱۰ روز و یا کمتر طول می کشد. معمولاً در اواخر تابستان و اوائل پائیز دیده می شوند. آنتی بیوتیک در درمان مننژیت ویروسی بی اثر بوده و درمان شامل تحت نظر قرار دادن بیمار برای جلوگیری از عوارض بیماری می باشد.

۳- مننژیت قارچی : این بیماران، از نظر علائم شبیه سایر انواع مننژیت بوده ولی یک روند بسیار کند و موزی داشته و بخاطر علائم خفیف آن گاهی تشخیص صحیح دیر داده می شود.

۴- مننژیت مزمن : در این نوع، سیر علائم بیماری به مدت چهار هفته یا بیشتر طول می کشد. البته علائم کلی آن مثل سردرد، تب، استفراغ و اختلال هوش و حواس فرد مثل مننژیت حاد است ولی علائم بسیار خفیف تر از آن بوده و در مدت زمان طولانی تری خود را نشان می دهند. این نوع مننژیت نادر است.

۵- سایر انواع مننژیت : مننژیت می تواند در اثر حساسیت به دارو، بعضی از انواع سرطاناتها یا بیماریهای التهابی مثل لوپوس رخ دهد.

عوامل خطر کدامند؟

۱- سن: کودکان زیر ۵ سال، جوانان بین ۲۴-۱۸ سال و افراد سالمند بیش از سایر گروههای سنی در معرض ابتلا به مننژیت قرار دارند.

۲- زندگی در محیطهای شلوغ و دست ته جمعی : دانشجویانی که در خوابگاه زندگی می کنند، پرسنل نظامی مستقر در پایگاههای نظامی، کودکان ساکن در مدارس شبانه روزی و یا مراکز نگهداری و تربیت کودکان.

۳- حاملگی

۴- افرادی که دارای مشاغل هستند که با حیوان سرو کار دارند.

۵- عواملی که باعث تضعیف سیستم ایمنی می شوند : مثل بیماری AIDS، دیابت، مصرف داروهای سرکوب کننده ایمنی، یا عمل جراحی برداشتن طحال.

مننژیت چگونه تشخیص داده می شود؟

اساس تشخیص، گرفتن تاریخچه پزشکی بیمار، انجام معاینات پزشکی و درخواست تستهای تشخیصی خاص است. در طول معاینه پزشک بدنبال شواهد عفونت در اطراف سر، بینی، گلو و پوست روی ناحیه نخاع است. تستهای دیگر شامل:

۱- کشت گلو

۲- تستهای تصویربرداری : عکسهای ساده و یا CT اسکن از سینه، کاسه سر و یا سینوسها ممکن است هر گونه تورم و التهاب را مشخص کند و این تستها همچنین

مننژیت و التهاب پرده‌های مغز

بیمارستان گلدیس شاهین شهر- واحد آموزش به بیمار

تهیه و تنظیم: صدیقه کمانی- سوپروایزر آموزش سلامت

زمستان ۱۴۰۴- کد پمفلت: 25 - 6 AW

شود که عفونت این فضاها تخلیه شود. همچنین هرگونه مایعی که بین بافت مغز و پرده‌های مغزی تجمع پیدا کرده است لازم شود که تخلیه گردد.

در مننژیت ویروسی، آنتی بیوتیک جایگاهی ندارد ولی بیشتر موارد آن در عرض حدود یک هفته (با یا بدون درمان) بهبود می‌یابند. موارد خفیف مننژیت ویروسی معمولاً با استراحت در بستر، خوردن مایعات و داروهای ضد درد برای کاهش درد و تب بیمار درمان می‌شود.

چگونه پیشگیری می‌شود؟

- ۱- مهمترین نکته رعایت بهداشت فردی است.
- ۲- در زنان حامله توصیه می‌شود، گوشت کاملاً پخته شود و بعد مورد استفاده قرار گیرد و همچنین از خوردن پنیری که از شیر غیر پاستوریزه درست شده باید اجتناب کرد.
- ۳- شستشوی دست خصوصاً پس از توالت، پس از دستکاری حیوانات اهلی و یا پس از حضور طولانی مدت در مکانهای شلوغ عمومی. مصرف غذاهای سالم که حاوی میوه‌ها، سبزی‌های تازه و غلات کامل می‌باشند.

- ۴- استراحت کافی و ورزش منظم به تقویت سیستم ایمنی بدن شما کمک می‌کند. البته گاهی تزریق واکسن نیز نیاز است.

منبع: مرکز تحقیقات طب گرمسیری و عفونی خلیج فارس-

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

سایت بیمارستان: www.goldis.mui.ac.ir

می‌تواند در شناسایی عفونت در سایر نقاط بدن نیز کمک کننده باشند.

۳- آزمایش مایع مغزی نخاعی: در این تست، از

نقطه‌ای در کمر بیمار با سوزن مخصوص، وارد فضای حاوی مایع مغزی نخاعی آزمایش گرفته می‌شود.

این تست تشخیصی باشد.

۴- تست PCR: خصوصاً اگر پزشک به مننژیت ویروسی شک کند.

مننژیت چه عوارضی دارد؟

عوارض شامل: از دست دادن شنوایی، از دست دادن بینایی، اختلال گفتاری، اختلالات یادگیری و مشلات رفتاری و گاهی حتی فلج اندمها می‌تواند باشد. از عوارض غیر عصبی این بیماری می‌توان به اختلال کارکرد کلیه‌ها و یا غدد فوق کلیوی اشاره کرد. این بیماری می‌تواند در صورت عدم درمان بیمار را به حالت شوک برده و باعث مرگ او شود.

مننژیت چگونه درمان می‌شود؟

درمان سریع با آنتی بیوتیک‌های وریدی اصل اول درمان مننژیت است تا از ایجاد عوارض وخیم جلوگیری شود. نوع آنتی بیوتیک با توجه به نوع باکتری (که از آزمایش مغزی نخاعی می‌توان برای شناسایی آن استفاده کرد) تعیین می‌شود.

گاهها، درمان‌هایی برای تورم بافت مغز، شوک، تشنج و یا کم آبی بیمار مورد نیاز است. اگر بیمار دچار عفونت در ناحیه سینوسها و یا استخوان پشت گوش شده است، شاید نیاز